

Gemeente Nuenen

Omgevingsvisie Participatieverslag

April 2021

1. Inleiding

De Omgevingswet gaat ervan uit dat we samen met de gemeenschap verantwoordelijk worden voor de fysieke leefomgeving. Vanuit die gedachte is het ook niet meer dan logisch dat we de omgevingsvisie samen met onze inwoners, ondernemers en partners maken. Dit is ook de enige manier om klantgericht te kunnen werken. Uitgangspunt is dat we bij elke fase participeren, intern en extern. We hebben geprobeerd de doelgroep zo breed mogelijk te maken.

Dit is een verslag van de opbrengst van de participatie bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Het dient als naslagwerk bij de omgevingsvisie.

2. Het omgevingspalet

We zijn de omgevingsvisie begonnen met de intakefase. Tijdens de intake stond de volgende vraag centraal. Wat is de identiteit van Nuenen en wat vinden we belangrijk, nu en in de toekomst?

In deze fase zochten we naar de kwaliteiten, ambities en aandachtspunten van het dorp. Gewoon hoe onze inwoners het ervaren. We probeerden naar het dorp te kijken door hun ogen en zijn hiervoor letterlijk de straat op gegaan.

We hebben ons gericht op de inwoner en de ondernemer. Op het individu; niet op het bestuur van de voetbalvereniging maar op het lid van de voetbalvereniging. We hebben jong en oud gevraagd. Aan de hand van interviews, bijeenkomsten en enquêtes hebben we bijna 500 inwoners en ondernemers bevestigd. Deze input is waardevol en vormt de basis voor onze omgevingsvisie.

De belangrijkste boodschap van onze inwoners is: houd Nuenen zoals het is. Daarbij gaat het uiteraard om de kwaliteiten van het dorp. Ze hebben daar wel de nodige wensen bij. We hebben uit alle input 7 wensen geformuleerd. Daaronder staat de input die tot die wensen hebben geleid.

Wensen:

1. Wij willen 's ochtends niet meer in de file staan

Top drie:

1. Betere bereikbaarheid auto (spits)
2. Verkeersveiligheid bevorderen
3. Betere busverbindingen

Overig:

- Busbanen Europalaan onnodig
- Soeterbeekseweg open
- Drempels en rotondes(teveel)
- Ruit aanleggen
- Meer en locatie bushaltes
- Station
- Oversteekbaarheid Europalaan verbeteren (fiets)
- Goede fietsverbindingen
- Meer parkeerplekken voor fietsen

3. Wij willen groen in onze dorpen

Top drie:

1. Houdt Nuenen zoals het is/dorps karakter
2. Niet teveel uitbreiden
3. Groen in wijken behouden en versterken

Overig:

- Overlast bomen in wijken
- Beter onderhoud openbare ruimte en wegen
- Aantrekkelijkheid Park/centrum
- Verloedering Nuenen- Zuid
- Hoogbouw om groen te behouden
- Mooiere plantsoenen en biodiversiteit
- Behoud rust en ruimte
- Betere kwaliteit en ruimte nieuwbouwwijken
- Ontwikkel/benut Kloostertuin

2. Wij willen groen om onze dorpen heen

Top drie:

1. Houdt Nuenen zoals het is/dorps karakter
2. Meer groen en behoud groen
3. Niet teveel uitbreiden

Overig:

- Visie op buitengebied
- Leg bebouwingscontouren om kernen
- Geen uitbreiding wegen
- Behoud rust en ruimte
- Recreatie en activiteiten in natuur/buitengebied
- Geen windmolens

4. Wij willen jongeren trekken en zorgen voor onze ouderen

Top drie:

1. Woningen voor jongeren
2. Woningen voor ouderen
3. Plek en activiteiten jongeren en jong volwassenen

Overig:

- Meer betaalbare woningen (ook kernen)
- Meer sociale woningen
- Meer levensloopbestendige woningen
- Meer huurwoningen
- Doorstroming woningmarkt
- Meer eenpersoonswoningen
- Ontwikkel/benut Kloostertuin
- Investeren in leefbaarheid
- Investeren in zorg
- Ouderenzorg/verzorgingshuis/zorgwoningen
- Aandacht en beperken vergrijzing
- Inzetten op verjonging
- Toegankelijkheid minder validen
- Activiteiten en plekken voor ouderen
- Ondersteun kerkgemeenschap
- Activiteiten voor kinderen
- Stimuleren gezondheid (en bewegen)
- Stimuleren activiteiten waar generaties elkaar ontmoeten

5. Wij willen een nog gezelliger en mooier centrum

Top drie:

1. Houdt Nueneu zoals het is/dorps karakter
2. Evenwichtig en divers winkelaanbod
3. Minder verkeer centrum

Overig:

- Minder vrachtverkeer centrum
- Aandacht touringcars
- Blauwe zone
- Meer parkeerplekken voor fietsen
- Parkeren centrum
- Leegstand oplossen
- Geluidsoverlast evenementen
- Groen in wijken behouden en versterken
- Aantrekkelijkheid Park/centrum
- Behouden en versterken kwaliteit dorpslint-Park
- Verbinden park-klooster-kloosterstraat
- Ontwikkel/benut Kloostertuin
- Evenwichtig horeca-aanbod
- Aantrekkelijkheid winkelgebied (centrum/kernkwartier)
- Culturele voorzieningen
- Authenticiteit Van Gogh
- Toekomstige overlast toeristen
- Uitstraling en horeca Van Goghplein verbeteren
- Breed inzetten Klooster
- Van Gogh benutten (met mate)
- Bevorderen evenementen centrum
- Grotere bibliotheek
- Openbaar toilet in centrum
- Markt op andere plek en groter
- Investeren in leefbaarheid
- Versterken identiteit en profileren van dorp

6. Wij willen samen kunnen blijven sporten en leuke dingen doen

Top drie:

1. Breed inzetten Klooster
2. Plek en activiteiten jongeren en jong volwassenen
3. Behoud en onderhoud (sport)accommodaties (incl zwembad)

Overig:

- Culturele voorzieningen
- Bevorderen evenementen centrum
- Voorzieningen en activiteiten kleine kernen
- Afstand gymzaal tot scholen
- Dorpshuis/gymzaal Gerwen breder inzetten
- Voldoende ruimten voor verenigingen en activiteiten
- Investeren in leefbaarheid
- Investeren kleine kernen
- Activiteiten en plekken voor ouderen
- Activiteiten voor kinderen
- Stimuleren (samenwerking) verenigingsleven
- Stimuleren gezondheid (en bewegen)
- Stimuleren en ondersteunen vrijwilligers
- Behoud Weverskeshof en Kievit

7. Wij willen buiten kunnen spelen en bewegen

Top drie:

1. Meer en diversiteit speelvoorzieningen (in wijken)
2. Plek en activiteiten jongeren en jong volwassenen
3. Activiteiten en plekken voor ouderen

Overig:

- Bevorderen levendigheid wijken
- Meer ontmoetingsplekken in openbare ruimte
- Ontwikkel/benut Kloostertuin
- Wandelroutes door wijken
- Behoud Weverskeshof en Kievit
- Recreatieve kansen benutten (bv routes, evenementen)
- Recreatie en activiteiten in natuur/buitengebied
- Gulbergen ontwikkelen
- Meer kinderen op straat
- Activiteiten voor kinderen

De input uit deze participatieronde is aangevuld met taken, ontwikkelingen en trends. Dit samen heeft geleid tot 4 opgaven om in de omgevingsagenda op voort te borduren.

3. De omgevingsagenda

De input uit de vorige fase geeft aanleiding voor een vervolggelgesprek, intern en extern. Ambtelijk en bestuurlijk. Met professionals en met inwoners. In totaal hebben we ongeveer 100 personen gesproken.

We hebben het gesprek gevoerd aan de hand van dilemma's. De aanpak nodigde partijen uit om zich uit te spreken over deze dilemma's. Het gesprek wat daardoor ontstond tussen hen gaf ons de benodigde inzichten. Die inzichten moeten uiteindelijk leiden tot keuzes. Iets wat noodzakelijk is om tot een omgevingsvisie te komen die een toekomst schetst voor ons dorp.

De dilemma's zijn, zowel inhoudelijk als tekstueel, afgestemd op de betreffende gesprekspartners. Er is een breed spectrum aan onderwerpen aan meerdere tafels en met meerdere partijen besproken. De onderwerpen zijn gekozen aan de hand van de wensen van de inwoners, maar ook uit taken, ontwikkelingen en trends.

In onderstaand verslag is opgenomen wie we over welk onderwerp gesproken hebben, zodat je daar als lezer een beeld bij krijgt.

Uiteraard was er verdeeldheid maar in de gesprekken die daarop volgden werd ook duidelijk waar men het wel over eens was. Hieronder een verslag per onderwerp. We hebben daarbij de link gelegd met de door inwoners meest genoemde kwaliteiten uit de eerste fase. Dit omdat dit de basis is van de omgevingsvisie.

Inwoneraantal <i>Hoe groot moet Nuenen zijn?</i>
Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag <ul style="list-style-type: none">• Dorps• Rustig• Groen• Voorzieningsniveau• Dichtbij stad
Gevraagd aan: gemeenschap, raad, college, MT, TRK
De dorpse kwaliteit is leidend bij deze vraag. Daar is iedereen het over eens. Uitbreiding kan alleen als dorpse karakter behouden kan blijven. Over het algemeen zijn we terughoudend over grote uitbreidingsplannen, ook om de groene buffers tussen Nuenen en de steden te behouden. Iedereen is het er ook over eens dat er wel groei nodig is, met name voor de doelgroepen “jong en oud”. Enige groei vindt men belangrijk om het goede voorzieningsniveau te behouden en voor een evenwichtigere demografische opbouw van het dorp. Bij deze beheerste groei moet gedacht worden aan levensloopbestendige, nieuwe woonvormen waarbij ook rekening wordt gehouden met toekomstige krimp. Voor iedereen is mobiliteit bij toevoeging van inwoners, naast het dorpse karakter, ook een aandachtspunt. Over hoeveel aantallen er nog mogelijk zijn met behoud van het dorpse karakter zijn de meningen behoorlijk verdeeld.

Inbreiden of uitbreiden <i>Waar moeten we bouwen?</i>
Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag <ul style="list-style-type: none">• Dorps• Groen• Mooi/karakteristiek
Gevraagd aan: gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren, TRK
Overwegend vindt men het groen in het dorp belangrijker voor het dorpse karakter dan het groen buiten het dorp. Deze vraag houdt verband met bovenstaande vraag over de bouwopgave. Uitgaande van bovenstaande conclusie is eigenlijk iedereen het erover eens dat de volgende volgorde aan wordt gehouden: <ol style="list-style-type: none">1. Transformatie: zowel woningsplitsing als leegstand inzetten voor woningbouw2. Inbreiding: zoek eerst de lege plekken in het dorp die niet voorzien zijn van groen. Daarna de plekken waar het groen weinig kwaliteit of toegevoegde waarde heeft. Het kan ook een kans zijn om op die plekken de kwaliteit te vergroten en zelfs groen toe te voegen. Deze plekken sluiten ook het beste aan bij de doelgroepen waar we voor moeten bouwen. Jong en oud. Zowel de soort bebouwing als de locatie (bijvoorbeeld bij voorzieningen). Aandachtspunt is hoogbouw. Dit kan het dorpse karakter zeker aantasten. Maar wat is dan hoogbouw en wat past bij Nuenen? Daar zijn de meningen sterk over verdeeld.

3. Uitbreiding: men is overwegend terughoudend. Degenen die vinden dat er substantieel meer gebouwd moet worden, zijn bereid dat ook buiten de kernen te doen. Maar dan wel beperkt en direct aan de rand van de bebouwing (met behoud van groene buffers).

Doelgroepen

Voor wie moeten we (morgen) bouwen?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Sociaal, zorgen voor elkaar
- Gezellig
- Levendig

Gevraagd aan: *gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren*

We zijn een gezinsgemeente. Iedereen is het erover eens dat we voor jong én oud moeten bouwen.

Maar wie geven we prioriteit? De meningen over de urgentie lopen uiteen:

- Jongeren: trekken vindt men overwegend niet realistisch. We moeten de jongeren die willen blijven wel behouden. Dat is belangrijk voor de demografische opbouw van het dorp. De urgentie is groot omdat er geen aanbod is en jongeren financieel beperkte ruimte hebben.
- Ouderen: dit is vooral urgent in verband met de leeftijd van de ouderen en omdat het een grote groep betreft. Ook voor hen is geen aanbod. Bouwen voor ouderen biedt wellicht kansen op doorstroming.

Er komt geen duidelijke keuze uit bovenstaande overwegingen. Wel moeten alle woningen levensloopbestendig zijn en betaalbaar. Sociale huur, maar ook koop. Men ziet juist ook meerwaarde in de verbinding tussen deze generaties.

Winkelaanbod

Wat doen we aan de leegstand?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Voorzieningen
- Levendig
- Mooi (centrum)

Gevraagd aan: *gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren, TRK*

Iedereen is het erover eens dat de leegstand niet goed is voor de kwaliteit van ons centrum. Hier moet iets aan gebeuren door gemeente en de markt. De mate waarin de gemeente hier actief in moet sturen leidt tot discussie. Enerzijds is het weg bestemmen van winkelruimte en of transformeren van winkelruimte (verkleinen van het winkelgebied) een optie, anderzijds moeten we ondernemers niet te zeer beperken. Waar die balans precies ligt wordt niet duidelijk. Kanttekening bij verkleinen van het winkelgebied, is de betaalbaarheid van de winkelruimte. Functiemening in ons centrum wordt als kwaliteit ervaren. Met name de combinatie van winkels en woningen zorgt voor levendigheid.

Van Gogh

Hoe gaan we om met Van Gogh-toerisme?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Rustig
- Dorps
- Mooi, karakteristiek
- Gezellig
- Voorzieningen

Gevraagd aan: *gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren, TRK*

Men ziet de kansen en bedreigingen, maar de meerderheid wil toch de kans benutten. Maar wel met oog voor de bedreigingen. Bijna iedereen is het erover eens dat er nog wel ruimte is voor

groeit, maar niet ten koste van de kwaliteiten van ons dorp en het belang van de inwoners. Het moet authentiek blijven.
 Als kansen ziet men: levendigheid en reuring in het dorp, klanten middenstand en bescherming van ons erfgoed en daarmee het dorps- en mooie karakter van ons centrum.
 Als bedreiging ziet men vooral de bus door het centrum. En de angst dat de drukte in de toekomst niet meer beheersbaar is.
 Groei ja, maar met mate en vooral gericht op langer verblijf van toeristen.

Parkeren in centrum

Willen we nog aan het historisch lint parkeren?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Mooi (centrum)
- Gezellig

Gevraagd aan: gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren, TRK

Deze vraag levert een verdeeld beeld op. Het parkeren bij de winkels is makkelijk en wordt gewaardeerd door inwoners. Aan de andere kant past minder parkeerplaatsen wel bij de wens voor een autoluw centrum en een gezondere leefomgeving. En minder parkeerplaatsen aan het lint geeft ook kwaliteit doordat erfgoed beter zichtbaar wordt en er meer ruimte is voor groen en/of voetgangers.

Parkeren bij supermarkten is wel nodig en er moeten voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen zijn. Daar is iedereen het wel over eens.

Bereikbaarheid

Hoe verbeteren we de bereikbaarheid?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Stad dichtbij
- Groen
- Rustig

Gevraagd aan: gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren, TRK

Het merendeel is geen voorstander van toevoeging van wegen. Meer wegen lost het probleem niet op, maar faciliteert het probleem en houdt het zelfs in stand. Men vindt dat er wel een rol voor gemeente weggelegd, maar zeker ook voor de gebruiker. Gemeente moet meer inzetten op de fiets en het openbaar vervoer. Dit is ook beter voor de gezondheid. De doorstroming op bestaande (uitvals)wegen kan beter. Dit moet gemeente regionaal oppakken.

Een deel van de gevraagden vindt dit echter niet genoeg en denkt dat uitbreiding van wegen daarnaast ook nodig is.

Klooster

Hoe willen we het Klooster gebruiken?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Gezellig
- Mooi (karakteristiek, centrum)
- Sociaal
- Goede voorzieningen

Gevraagd aan: gemeenschap, college, MT, ambtenaren, TRK

Tijdens interviews werd het Klooster veel genoemd als een kans. Het beeld wordt eensgezind bevestigd dat het Klooster het hart moet zijn van het dorp. Dat is het nu niet. Het Klooster moet meer open en toegankelijk worden. Uitnodigen tot ontmoeten. Er moet plek zijn voor de verenigingen, maar ook voor de individu. Een combinatie met horeca wordt genoemd. Voor de toegankelijkheid, voor de levendigheid en voor de exploitatie.

Het gebouw moet hieraan bijdragen. Het gebouw nodigt nu niet uit. Ondanks de status is er een sterke voorkeur om het pand aan te passen, zelfs aan de buitenkant (zichtbaar). Dit moet vanwege de monumentale status en de ligging wel met zorg gebeuren.
Draagvlak voor aanpassen van het Klooster is groot. Hoe de balans moet zijn tussen verenigingsgebouw en evt. horeca is meer verdeeldheid.

Cultureel maatschappelijke voorzieningen

Zijn er voldoende cultureel maatschappelijke voorzieningen?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Gezellig
- Goede voorzieningen
- Sociaal

Gevraagd aan: gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren

Men is het erover eens dat het voorzieningenniveau in Nuenen hoog is. Dit moeten we in stand houden. Daarvoor is zowel de gemeente als gemeenschap voor nodig.
Toch kan het waardevol zijn om op wijkniveau voorzieningen toe te voegen. Met name in de openbare ruimte (spelen, bewegen en ontmoeten) en in bestaande gebouwen (bv. scholen). Niet alle wijken zijn goed voorzien.
Men vindt het overwegend aan de gemeenschap om hiervoor initiatieven te ontplooiën.

De vele evenementen in Nuenen worden ook als waardevol beschouwd. Zij dragen bij aan het Nuenense karakter.

Bedrijven

Willen we meer bedrijven in Nuenen?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Dorps
- Rustig
- Stad dichtbij
- Groen

Gevraagd aan: gemeenschap, raad, college, MT, ambtenaren

Iedereen is het erover eens dat Nuenen vooral een woongemeente is. Toch zorgen de bedrijven voor diversiteit en werkgelegenheid. Men wil geen uitbreiding van bedrijventerreinen. Sommigen zouden zelfs willen inkrimpen maar die hebben geen meerderheid.
De kwaliteit van onze bedrijventerreinen kan beter. Niet alleen ruimtelijk, maar ook voor wat betreft het type bedrijven. Er wordt geopperd dat de combinatie van wonen en werken op een bedrijventerrein hier wellicht aan bijdraagt.

Gezondheid

Hoe bevorderen we de gezondheid in Nuenen?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Groen
- Rustig
- Sociaal
- Voorzieningen
- Veel activiteiten

Gevraagd aan raad, college, MT, ambtenaren, expertteam gezondheid

Men wil de gezondheid meer beschermen dan we tot op heden doen. Daar passen strengere normen bij. Maar het merendeel wil niet zover gaan dat we bijvoorbeeld stoken verbieden. Dit is te betuttelend. We willen daarnaast inzetten op het bevorderen van de gezondheid.

Ook het expertteam is van mening dat we in moeten zetten op het bevorderen van de gezondheid. Zij ziet dit vooral als een taak voor de gemeenschap. De gemeente heeft een stimulerende en faciliterende rol.

Energieopwekking

Waar gaan we in Nuenen energie opwekken?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Groen
- Mooi

Gevraagd aan: gemeenschap, college, MT, ambtenaren, "groene" stakeholders

Unaniem dat we dit vooral op de daken gaan doen. Hier moeten we beginnen. Dit is niet genoeg dus moeten we ook een beroep doen op buitengebied. Hier zijn de meesten erg terughoudend in, omdat dit ons karakteristieke buitengebied aantast.

Als het moet dan in het agrarisch landschap en niet in natuurgebieden. Men richt zijn/haar hoop op innovatieve alternatieven die ruimtelijk minder belastend/storend zijn. Bijvoorbeeld in combinatie met landbouw.

Men ziet de rol van de gemeente vooral informerend en stimulerend (al dan niet met subsidie). Gemeente kan het goede voorbeeld geven op "eigen" gebouwen.

Stikstof

Voegen we bossen toe aan landschap voor CO2 opvang?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Groen

Gevraagd aan: college, MT, TRK, "groene" stakeholders

Deze vraag is aan een selectere groep gesteld en moet ook in dat licht gezien worden. Partijen waren eensgezind. Het is goed om bossen aan ons landschap toe te voegen. Dit is goed voor de CO2 vangst (en dus gezondheid) maar ook voor de (bio)diversiteit. Ons buitengebied moet een mix blijven van open en gesloten gebieden. Dit is belangrijk voor het cultuurhistorisch karakter.

Gulbergen

Waar willen we landgoed Gulbergen voor gebruiken?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Groen
- Veel activiteiten

Gevraagd aan: gemeenschap (deels), ambtenaren, TRK, "groene" stakeholders

Niet in alle sessies zijn we hieraan toegekomen. Degene die we gevraagd hebben zien vooral een combinatie van functies: recreatie en energieopwekking. Als we in het buitengebied energie moeten opwekken dan is het hier het minst kwalijk. Maar zelfs dan is men terughoudend en wacht liever de ontwikkelingen ten aanzien van energieopwekking af.

Transitie agrarische sector

Hoe zien we de toekomst van agrarische sector in Nuenen?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Groen

Gevraagd aan: college, MT, ambtenaren, TRK, "groene" stakeholders

Ons buitengebied is een combinatie van landbouw en landschap. Landschapselementen dragen bij aan de inpassing. De landbouw is in de toekomst vooral voor lokale afzet dus niet grootschalig volgens onze "groene" stakeholders. Aandachtspunt is de betaalbaarheid van producten.

Transitie is al gaande, saneren van bedrijven gebeurt vanzelf. Het merendeel ziet mogelijkheden om vrijkomende gebouwen te transformeren naar andere functies. Soms is sloop beter. Als

mogelijke functies bij transformaties denkt men aan kleinschalige woningbouw of recreatie, vooral in bestaande bebouwing.

Recreatie in buitengebied

Willen we recreatie in het buitengebied?

Kwaliteiten die een relatie hebben met deze vraag

- Groen
- Rust

Gevraagd aan: raad, college, MT, "groene" stakeholders

Het merendeel wil het landschap meer beleefbaar maken. Niet overal, om te voorkomen dat dit ten koste gaat van de natuur. Het beleefbaar maken van het landschap is nog een opgave. Recreatie kan ingezet worden voor natuurontwikkeling. Variatie en biodiversiteit zijn belangrijk bij natuurontwikkeling.

Alleen kleinschalige recreatie. Mini-campings en B&B passen bij een dorp als Nuenen (in tegenstelling tot grote campings). Horeca kan in beperkte mate.

Ons buitengebied is als groene long ook van toegevoegde waarde binnen Brainport en kan ingezet worden voor regionale recreatie.

Expertteam

Daarnaast hebben we een expertteam opgericht met professionals in de zorg (jeugd en ouderen), kinderopvang, ASD en ouderbonden. Gezondheid is een belangrijke opgave vanuit de Omgevingswet. Met dit expertteam willen we dit onderwerp op een goede manier meenemen in de omgevingsvisie. Maar juist ook kijken hoe we, gemeenschap en gemeente, ná vaststelling van de visie de gezondheid in Nuenen ook daadwerkelijk kunnen verbeteren. In december 2019 hebben we met hen een eerste verkenning gedaan op dit onderwerp.

4. De Omgevingsvisie

De volgende fase betrof het uitwerken van de omgevingsagenda tot een omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een nieuw instrument die bovendien vormvrij is. Hoe willen we dat onze omgevingsvisie eruitziet? Welk detailniveau krijgt onze omgevingsvisie? Daar is uitgebreid over gediscussieerd in een brede sessie. Gedurende het gesprek leek toch het meeste draagvlak voor een visie op hoofdlijnen, maar waarbij wel nog een verdieping nodig is ten opzichte van de omgevingsagenda. Met die insteek is een participatieplan opgesteld.

De oorspronkelijke gedachte van gebiedstafels is losgelaten, omdat de visie meer op hoofdlijnen blijft. De uitwerking volgt in omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. De gebiedstafels met stakeholders lijken daarvoor meer geschikt. We kunnen ons dan meer richten op specifieke doelgroepen over gerichtere gebieden en/of thema's.

Bovendien kregen we te maken met COVID-19 en brak een onzeker tijd aan. Welke vormen van participatie zijn nog mogelijk. We wilden een combinatie doen van online en offline participatie maar na de zomer hebben we helaas moeten besluiten om ons te beperken tot online participatie. We hebben dit omarmd als leerschool.

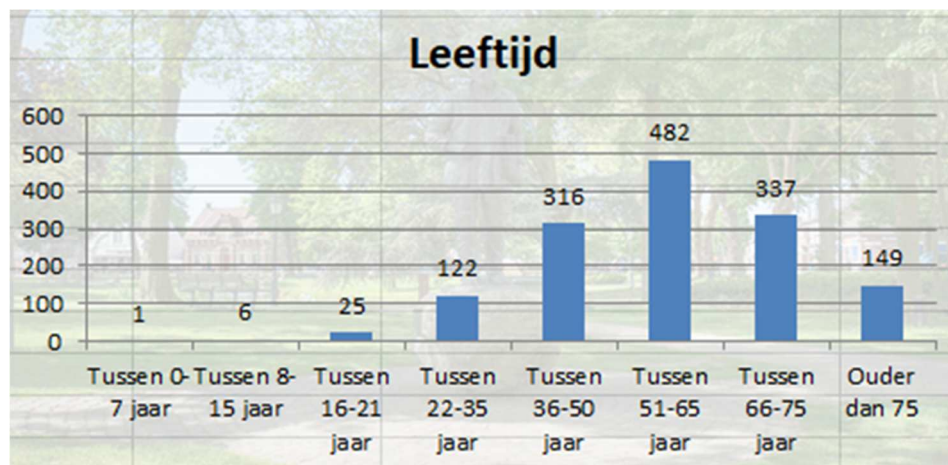
De nadere uitwerking betrof de vertaalslag van de agenda naar een visie maar ook voor een verdieping van de kwaliteiten. Deze kwaliteiten vormen als het ware de kernwaarden van het dorp. De lat waarlangs we initiatieven leggen.

De kwaliteiten rustig, groen, gezellig en dorps, zijn het meest genoemd door Nuenerenaren in de eerste fase. Maar om deze te kunnen borgen, koesteren en versterken moeten we deze nader definiëren in de omgevingsvisie. Wat maakt Nuenen zo groen? En waarom is Nuenen zo gezellig? Wie weten dat beter dan onze inwoners en ondernemers. We hebben ons daarom tot hen gericht met een online vragenlijst.

Online vragenlijst

Respons

Met een ansichtkaart in de brievenbus zijn alle inwoners uitgenodigd om mee te denken. Uiteraard zijn ook oproepen gedaan in de plaatselijke kranten en op social media. Bijna 1.500 inwoners deden mee.

Een respons waar we trots op zijn. Het toont de grote betrokkenheid bij ons dorp. Helaas is het aandeel jongeren ook bij deze digitale vorm laag.

Resultaat

De vraag die centraal stond: wat verstaan we onder de kwaliteiten rustig, groen, gezellig en dorps in Nuenen? We vroegen de inwoners om dit in woord en beeld uit te drukken.

Om te beginnen vroegen we om uit ruim 35 foto's (niet van Nuenen), maximaal 5 foto's te kiezen die aan Nuenen deden denken. De volgende foto's werden het meeste gekozen.

Opvolgend vroegen we per thema: wat maakt Nuenen Rustig, Groen, Gezellig en Dorps? Men mocht maximaal 3 foto's kiezen uit een selectie van 20 foto's. Dit heeft de volgende collages opgeleverd. De foto's die het meeste gekozen zijn, zijn het grootst weergegeven.

Per kwaliteit vroegen we om maximaal 3 passende uitspraken te kiezen uit een selectie van 20 uitspraken. Hieronder een woordwolk per kwaliteit. De meest genoemde uitspraken zijn het grootste weergegeven.

Welke uitspraak past het beste bij **rustig** Nuenen?

Spelende kinderen op straat Even bij de buurvrouw langs
Iedereen zijn eigen tuin **Fietsen door het centrum**
Wandelen in het bos Plek om te ontspannen
Zonsondergang in de wei **Veel groen in de woonwijk**
Wel ambacht geen industrie **Een rustige woonstraat**
De vogels horen fluiten Een eekhoortje in de tuin
Geen drukte in centrum **Op een bankje in het park**
Tijd voor gezin **Niet teveel inwoners** De stilte

Welke uitspraak past het beste bij **groen** Nuenen?

Het trapveldje in de wijk **Het plantsoen in de straat** De driehoekige brinken
De Dommel **De bomen in mijn straat** Een ree in het veld
Groene parken in dorp Fietsen door de natuur
Het open landschap **Buitengebied dichtbij**
Nuenens Broek en Herendonken Langgevelboerderij in het landschap
Rondje Kamerven **Te voet het bos in** Een laan met bomen
Mountainbiken op Gulbergen **Huizen met tuin** Bermen met wilde bloemen
Een wei met koeien **De bloembakken in het centrum**

Welke uitspraak past het beste bij **gezellig** Nuenen?

Meedoen aan de Van Goghloop Avondje naar het Klooster
Spontaan naar de kroeg Ons kent ons De ouderenbond
Toerist met foto toestel **Lekker uiteten** Naar de ijssalon
Vaak iets te doen **Knus centrum** Gezellig druk
Lid van een vereniging **Een vol terras**
Even winkelen Een goede buur Drankje na het sporten
Met papa en mama naar ezeltjesdag Samen naar de tienertent
Een kaartje leggen in het dorpshuis

Welke uitspraak past het beste bij **dorps** Nuenen?

Mopperen op "ut benkske" De harmonie
Met de bus naar de stad **Alles bij de hand** Zorgen voor elkaar
Ambachtelijke winkeltjes **De kerktoren als hoogste gebouw**
Nuenen dwers **Pittoresk centrum** Huizen met tuin
De terrassen rond het Park
Rustige woonwijken De dorpstraat met klinkers
Ons kent ons **Gelegen in het groen** Vreugde en verdriet aan het Park
Langgevelboerderij in het landschap **Spelende kinderen op straat**
Kleine bedrijven Samen sporten en muziek maken Op de koffie bij de buurvrouw

De collages en woordwolken worden als moodboards opgenomen in de omgevingsvisie. Deze input is gebruikt bij de beschrijving van de Nuenense kernkwaliteiten.

Ter afsluiting hebben we gevraagd om de favoriete plek op kaart aan te geven en uit te leggen waarom. En een plek die aandacht verdient en wat men zou veranderen aan die plek. Door een plek aan te wijzen, dalen we af naar een hoger detailniveau. Niet alles wordt daarom meegenomen in de omgevingsvisie. Toch geeft het wel degelijk een hoofdlijn aan.

Favoriete plekken zijn de plekken waar men kan ontspannen, bewegen en ontmoeten. Denk aan het Park als het kloppend hart van Nuenen en het rijke buitengebied waar men graag wandelt. De plekken die aandacht vragen hebben vaak betrekking op lege en of “verpauperde” gebouwen of gebieden, overlast en mobiliteit. De kaartvragen kunnen daarnaast als input dienen voor de programma’s en het omgevingsplan.

Met deze andere manier van vragen stellen, merken we dat inwoners toch vaak op dezelfde aspecten terugkomen. Dit geeft ons het vertrouwen de juiste koers te hebben gekozen in de omgevingsvisie.

Zienswijzen op ontwerp-omgevingsvisie

De omgevingsvisie is in de geest van de Omgevingswet met inwoners, ondernemers en andere stakeholders tot stand gekomen. Deze informele participatie ontslaat ons niet van de verplichting van formele participatie in de vorm van inspraak. De ontwerpvisie heeft van 5 maart tot 15 april 2021 ter inzage gelegen.

We hebben extra veel aandacht besteed aan de communicatie rondom de zienswijzeperiode. Juist om zo veel mogelijk mensen de gelegenheid te geven er kennis van te nemen en erop te reageren. Daarnaast is de visie mondeling toegelicht aan de gemeenten Son en Breugel en Geldrop-Mierlo, waarbij we nog afstemming hebben gezocht als de groene ruimte tussen Eindhoven en Helmond. De visie is ook gepresenteerd aan de dorps- en wijkraden en de Adviesraad Sociaal Domein. De ter inzage legging heeft geresulteerd in 29 zienswijzen. Het is goed om te constateren dat ook in deze fase de betrokkenheid van inwoners en partners groot is.

De reacties zijn divers. Van complimenten van andere gemeenten en partners, tot kritische opmerkingen van bewoners. Onderwerpen die regelmatig terugkomen in de zienswijzen zijn duurzaamheid en bereikbaarheid. Begrijpelijk aangezien deze onderwerpen op dit moment actueel zijn in Nuenen. We lopen echter niet vooruit op de programma’s duurzaamheid en bereikbaarheid.

Ook is er een roep om concrete antwoorden en keuzen. De omgevingsvisie laat nog veel ruimte voor verdere invulling. Dit is ook de bedoeling van de nieuwe Omgevingswet. Nadere uitwerking is nog nodig. We snappen dat er in deze overgangsfase, waarin programma’s en het omgevingsplan nog niet zijn opgesteld, vragen zijn. Er wordt nog geen zekerheid geboden. Als uitwerking op de omgevingsvisie worden programma’s en een omgevingsplan opgesteld. Dan pas is er sprake van het totaalplaatje. Zienswijzen van die aard hebben daarom ook niet tot wijzigingen van de omgevingsvisie geleid, maar zijn waardevolle input voor de programma’s die ook al benoemd zijn.

Er zijn ook zienswijzen die wel tot beperkte wijzigingen hebben geleid, bijvoorbeeld met betrekking tot de cultuurhistorie. Een uitgebreid verslag van de zienswijzen, voorzien van een reactie en een lijst met wijzigingen is opgenomen in de Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen.